

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШІНСЬКОГО»,
АНЬХОЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІНАНСІВ ТА ЕКОНОМІКИ
(ANHUI UNIVERSITY OF FINANCE AND ECONOMICS) (KHP);
КАЛІФОРНІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В ЛОС-АНЖЕЛЕСІ
(UNIVERSITY OF CALIFORNIA, LOS ANGELES) (USA);
АРІЄЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ARIEL UNIVERSITY CENTER OF SAMARIA) (ISRAEL)**

**кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних
практик**

МАТЕРІАЛИ

**VIII Міжнародної наукової конференції
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО
ПІЗНАННЯ»**

(Одеса, 21-22 травня 2026 року)

Одеса -2026

УДК: 1:403:316.6 (08)

DOI: <https://doi.org/10.24195/PhilosophicalKnowledge2026>

Методологія та технологія сучасного філософського пізнання. Матеріали VIII Міжнародної конференції студентів, молодих вчених та науковців (Одеса, 21-22 травня 2026 р.) 207 с.

Рецензенти:

Стовпець Олександр Васильович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін Одеського національного морського університету.

Каменська Тетяна Григорівна, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова.

Збірник матеріалів VIII Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; Голодомор – геноцид - Холокост: проблема пізнання моральних складових розвитку XXI століття; трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства; філософію штучного інтелекту. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 25 червня 2026 р.)

4. Українське суспільство в умовах війни. Рік 2025: Колективна монографія. Київ: Інститут соціології НАН України, 2025. 404 с.

Мормуль Володимир Володимирович, здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальність D8 «Право» Інститут права та безпеки Одеський державний університет внутрішніх справ м. Одеса, Україна

Науковий керівник: Ганна НІВНЯ, к. філос. н., старший викладач кафедри державно-правових дисциплін Одеський державний університет внутрішніх справ м. Одеса, Україна

РОЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ СЛІДЧОГО У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРИНЦИПУ ЗАКОННОСТІ

Закон - це лише інструмент, а те, як саме слідчий буде ним користуватися, залежить від його внутрішнього морального компаса. Тому професійна етика є важливим елементом діяльності слідчого у кримінальному процесі. Слідчий - це ключова процесуальна постать досудового розслідування, наділена владними повноваженнями, що дозволяють втручатися у сферу прав і свобод людини. Етична складова його діяльності виступає не лише внутрішнім регулятором поведінки, а й зовнішнім гарантом законності та справедливого ставлення до кожного учасника кримінального процесу.

Професійна етика слідчого являє собою систему специфічних моральних вимог, норм і правил, що регулюють ставлення слідчого до своїх обов'язків, суспільства та особистості. Як зазначає Л. М. Гуртієва, слідча етика є розділом юридичної етики, що вивчає моральні аспекти порушення та розслідування кримінальних справ[1, с. 4] .

Структура професійної етики включає такі елементи: морально-правову свідомість слідчого; етичний аспект мети, засобів та результату його діяльності; а також культуру слідчої практики. Аксіологічний підхід дозволяє розглядати діяльність слідчого крізь призму захисту моральних цінностей людини на досудовому етапі. Кожен крок слідчого - від прийняття рішення про затримання до вибору тактики допиту - має бути етично обґрунтованим.

Аналізуючи європейські стандарти етики, бачимо, що вони вимагають від слідчого бути максимально близьким до морального ідеалу. Але на практиці, як свідчить дослідження Ю. Костючок, це великий виклик для української системи, де старі методи іноді ще конкурують з новими цінностями . Міжнародні стандарти професійної етики відображають консолідований досвід багатьох держав. Вони визначені як сукупність взаємопов'язаних правових та морально-етичних вимог, спрямованих на належну реалізацію слідчим його процесуальних функцій[3, с. 209] .

До базових міжнародних актів, що формують етичне обличчя сучасного слідчого, належать: **Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання**

правопорядку (1979), який зобов'язує захищати людську гідність[3, с. 211]; **Європейський кодекс поліцейської етики (2001)**, що встановлює вимоги щодо об'єктивності та неупередженості[3, с. 212], **Декларація основних принципів правосуддя для жертв злочинів (1985)** фокусує увагу на етичному ставленні до потерпілих[3, с. 213].

Одним із найскладніших аспектів професійної етики слідчого є його взаємодія з різними учасниками кримінального процесу. Етичні основи такої взаємодії диференціюються залежно від процесуального статусу особи [2, с. 1062]. На нашу думку, саме під час спілкування з потерпілим слідчий має бути не лише юристом, а й психологом, щоб не завдати людині додаткової психологічної травми **Взаємодіючи з потерпілим та свідками**, слідчий зобов'язаний виявляти тактовність та повагу до гідності цих осіб. Потерпілі часто перебувають у стані стресу, тому етична поведінка слідчого має включати психологічну підтримку та надання потерпілим повної інформації про їхні права. Неприпустимим є розголошення таємниць приватного життя, які стали відомі під час слідства, якщо це не стосується суті справи [2, с. 1066].

Взаємодіючи з підозрюваним, навіть за наявності неспростовних доказів його вини, слідчий має ставитися до підозрюваного як до суб'єкта прав, а не об'єкта дослідження. Презумпція невинуватості є не лише юридичним, а й глибоко етичним принципом [2, с. 1067]. Професійна етика виключає використання катувань, насильства, погроз або принизливого поводження. Тактичні прийоми допиту повинні мати чіткі морально-правові межі: забороняється використання завідомо неправдивої інформації для схиляння до зізнання.

Слідча діяльність часто потребує втручання в особисту свободу. Етичний вимір таких дій полягає у дотриманні принципу необхідності та пропорційності. Будь-яке обмеження прав має бути етично виправданим і спрямованим виключно на встановлення істини, з мінімізацією шкоди для особи[1, с. 14] . Морально-правові критерії обмеження прав людини в ході досудового слідства вимагають від слідчого суворого дотримання балансу між процесуальною доцільністю та повагою до приватного життя .

Специфіка роботи слідчого - постійний контакт зі злочинним середовищем, високі навантаження та психологічний тиск - створює ризики професійної деформації. Це може проявлятися у цинізмі, правовому нігілізмі або обвинувальному ухилі. Запобіжником цьому є розвиток внутрішньої моральної культури та постійне самовдосконалення[2, с. 1061]. Слідчий повинен пам'ятати, що його місія - не просто "закрити справу", а встановити істину та захистити законність.

З викладеного матеріалу стає очевидним, що професійна етика слідчого є фундаментом правомірної діяльності органів досудового розслідування. Досліджуючи праці науковців нашої Одеської школи права, зокрема Л. М. Гуртієвої, можна побачити, що фундамент слідчої етики закладався десятиліттями. Вона базується на гармонійному поєднанні національного

законодавства та міжнародних стандартів гуманізму. Дотримання етичних норм є запорукою якості доказової бази та довіри суспільства до правосуддя.

Список використаних джерел:

1. Гуртієва Л. М. Етичні основи діяльності слідчого. Автореф. дис. ... канд. юрид. Наук, спец. 12.00.09. Одеса, 2008. 20 с.
2. Костючок Ю. Л. Етичні основи взаємовідносин слідчого з іншими учасниками кримінального провадження. Наукові перспективи. 2025. № 9(63). С. 1060-1071.
3. Костючок Ю. Л. Міжнародні стандарти професійної етики слідчого. Нове українське право. 2025. Вип. 4. С. 208–214.

Сухобрус Анна Андріївна, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 1-го року навчання, ОПП: Середня освіта (Англійська мова і зарубіжна література) факультету іноземних мов ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського», м. Одеса, Україна,

Науковий керівник - Атаманюк Зоя Миколаївна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», вул.Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна.

ЧИ МАЄ ЛЮДИНА ПРАВО НА СМЕРТЬ?

30 вересня 1999 року на заводі в Токаймурі під час робочої зміни сталася аварія: у виробничому приміщенні виникла неконтрольована ядерна реакція. Троє техніків вручну переливали розчин урану в резервуар, коли спрацювала сигналізація гамма-випромінювання. Саме тоді вони зрозуміли, що страшно помилилися. За їхніми свідченнями, у момент реакції з'явився короткий спалах блакитного світла — ефект Вавилова–Черенкова. Уже тоді приміщення було пронизане небезпечною дозою радіації. Найбільше опромінення отримав Хісасі Оучі — дози радіації у його тілі на той момент перевищували смертельні у більш ніж три рази. Його разом з іншими постраждалими терміново госпіталізували. На перший погляд він залишався при свідомості, однак масштаб ураження проявився пізніше. Вже скоро у лікарні його стан швидко почав погіршуватися. В результаті одного з досліджень над постражданим виявилось, що його хромосоми буквально перетворилися в кашу всередині, а імунна система втратила майже всі лейкоцити в організмі. Він був бомбою уповільненої дії, й вони усі це знали. Далі Оучі перевели в стерильну палату і застосували експериментальний метод лікування раку, який не зміг змінити перебіг подій — пересажені клітини просто зіпсувалися під впливом радіації. З часом його стан перетворився на процес поступового фізичного розпаду. Шкіра втрачала

*Цілина Д. М.,
Солдатенко О. І.* ЕКОНОМІЧНІ МОДЕЛІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ РИНКУ: ДЖЕРЕЛА ТА МЕХАНІЗМИ ФІНАНСУВАННЯ 143

*Шакіна М. П.,
Петінова О. Б.* СОЦІАЛЬНІ ТА ІНКЛЮЗИВНІ ПРОЄКТИ «МИСТЕЦТВО БЕЗ БАР'ЄРІВ» 146

Швець С. Л. ДЕЕРФАКЕ-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАГРОЗА ЦИФРОВІЙ БЕЗПЕЦІ ТА ДЕМОКРАТИЧНИМ ПРОЦЕСАМ 148

СЕКЦІЯ 4. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ЦІННОСТЕЙ ТА ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ

Анісімов О. О. АКсіОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ЖИТТЄВОГО УСПІХУ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ 151

*Лькевич Є.,
Перванчук Г.,
Нівня Г.а* ЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ 153

Йорж Р.А. ВПЛИВ ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ НА СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ 156

*Крохмаль О. М.,
Лісеєнко О. В.* ЦІННІСНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ 158

*Мормуль В. В.
Нівня Г. О.* РОЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ СЛІДЧОГО У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРИНЦИПУ ЗАКОННОСТІ 160

*Сухобрус А. А.,
Атаманюк З. М.* ЧИ МАЄ ЛЮДИНА ПРАВО НА СМЕРТЬ? 162

СЕКЦІЯ 5. ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІ ПАРАДИГМИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Атаманюк З. М. СОЦІОКУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ І МИСТЕЦЬКІ ПРОЄКТИ: СУЧАСНІ ПРАКТИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ 165

VIII Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та науковців

“МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ”

(Одеса, 21-22 травня 2026 року)

Адреса редакції:

Україна, 65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26, каб. 73 Тел.: (0482) 732-09-52